

רקע-מלחמת וייטנאם

מלחמת וייטנאם זו מלחמה שהתנהלה בין צפון וייטנאם הקומוניסטית ולצידה ברית המועצות וסין לבין דרום וייטנאם וארצות הברית. המלחמה החלה בשנת 1959 והסתיימה בשנת 1975. ארצות הברית השתתפו במלחמה משנת 1964 עד 1973.

בשנת 1963 הנשיא קנדי חפץ למנוע ניצחון קומוניסטי בווייטנאם ולכן שלח לשם כוחות שיטור ולוחמים בכדי לסייע למקומיים להקים צבא יעיל. לאחר רצח קנדי בנובמבר 1963 הנשיא החדש לינדון ג'ונסון הצהיר על כוונותיה של ארה"ב להמשיך לתמוך בדרום וייטנאם. המלחמה הזו מהווה תקופה טראומתית לחברה האמריקאית והיא השפיעה עליה בכל המובנים והיא הגדילה את הפערים החברתיים בין שכבות האוכלוסייה השונות. ארצות הברית הייתה מעורבת כל כך הרבה זמן בלחמה ובזמן הזה שלושה נשיאים שונים כיהנו בתפקיד, החל מקנדי, ג'ונסון ולאחר מכן ניקסון.

בתחילת המלחמה הייתה תעמולה פרו מלחמתית מאוד חזקה, הייתה הקפדה מאוד נוקשה על ערוצי המידע בארצות הברית, הייתה בקרה פוליטית וצבאית על המידע שהועבר לציבור הרחב. יש הטוענים כי הצבא תמרן את המדיה במיינסטרים לעתים קרובות על ידי אישור וחסיומה של תכנים מסוימים. הם רצו לשלוט בכל סוגי התקשורת, בעיתונות, בטלוויזיה וברדיו ולעתים הם אף "שתלו" סיפורים בכדי להטות את הציבור להפוך לתומכי מלחמה. בנוסף לכל אלה, הממשל גם זייף נתונים סטטיסטיים בנוגע למלחמה בכדי להראות שיש התפתחות יציבה בשדה הקרב.

בנוסף לכך, בבית הלבן ישבה מעין עמותה ששמה היה "קבוצת המידע של וייטנאם" ותפקידה היה להשגיח על התגובות של הציבור למלחמה וכמו כן גם לטפל בתגובות שליליות ובהתנגדויות ציבוריות בזמן אמת. למרות כל התעמולה הפרו מלחמתית, זה לא עבד על כל הציבור והיו כמה מקומות שבהם זה לא הצליח לגעת באנשים מכיוון שארה"ב הייתה במגמת הפסד במלחמה.¹

¹ Hodbořová, Z. (2008). The Vietnam War, Public Opinion and American Culture

המחזמר שיער, היוצרים ומטרתם.

מחזמר שיער **HAIR** הוא מחזמר שעלה לראשונה בשנת 1967 והוא דיבר בעיקרו על אהבה, חופש, ואנטי מלחמה על רקע שנות השישים בזמן שארה"ב השתתפה במלחמת וייטנאם והתרבות האמריקאית עברה שינויים גדולים.

היוצרים של המחזמר שיער רצו להשפיע על אנשים ולהעביר אליהם את התחושות האנטי מלחמתיות שהם הרגישו, שהם חוו בעזרת התרבות ההיפית שהם נחשפו אליה. הם מאסו מהמחזות הרגילים והמוכרים, נמאס להם משייקספיר, הם רצו לנשום דרך הדמויות שלהם וליצור מחזמר שידבר על התקופה והמקום. וכשהם גילו את ההיפים והסביבה שלהם, הם הרגישו שרקע כזה "פסיכדלי" לכתיבה יכול להפוך למופע בלתי נשכח.

המפיקים של המחזמר רצו להשיג את סיום המלחמה בעזרת המסרים האנטי מלחמתיים שהיו לאורך העלילה. המחזמר שיער הוא מז'אנר הרוק בעל בסיס פוליטי ואמנותי, במהלך תקופה של כמה שנים הוא הצליח לצייר ולתת קול לנושאים חשובים כגון שוויון וורסטיליות בביטוי המיני, יחסים בין אנשים מגזע שונה, אך הוא גם הגדיל את הפער בין הדורות מבחינה תרבותית.

המחזמר עודד חופש, אהבה, אנטי גזענות, פציפיזם ושימוש במריחואנה ובסמי הזיה. יחד עם כל אלו, בלב ליבו של המחזמר שוכנת העלילה אשר מתייחסת לדילמה הגדולה של הגיבור הצעיר ושמו קלוד בוקובסקי, צעיר אשר נשלח להתגייס למלחמה בווייטנאם ובדרך הוא חובר לקבוצת היפים צבעונית שהופכים חבריו הטובים והם מראים לו את הדרך שבה הם מתנהלים ביום-יום ואת הגישה שלהם לחיים. בסופו של דבר, למרות הדילמה הגדולה אם להתגייס או לא, הוא מחליט להתגייס ולאחר מכן הוא נהרג במלחמה. זו ממש טרגדיה המקדמת את ההתנגדות למלחמה ומכוונת אצבע מאשימה שאומרת שמי שמשתתף במלחמה סופו לגמור כך, מכאן זה ברור שהמחזמר ללא ספק נקט בעמדה של אנטי-וייטנאם. המחזמר שיער היה הראשון שהעביר לקהל בתאטרון מסחרי מסרים פוליטיים וחברתיים ברוח הפופ-רוק. את המחזמר כתבו ג'יימס ראדו וג'רום ראגני וגאלט מקדרמוט הלחין. ביחד הם יצרו יצירה שנחשבת עד היום ליצירת מופת. המחזמר עבר תהפוכות כה רבות ובזמן כה קצר. בהתחלה עלה המחזמר בהפקתו של ג'ו פאפ, מפיק ידוע באותם זמנים שזו הייתה הפעם הראשונה שהוא מפיק משהו שאינו של "שייקספיר".